

FFQ	Kwestionariusz częstotliwości spożycia żywności (F ood F requency Q uestionnaire)
Autorzy	Opracowanie kwestionariusza: prof. dr hab. Lidia Wądołowska Walidacja kwestionariusza: prof. dr hab. Lidia Wądołowska, dr inż. Małgorzata Anna Słowińska, mgr inż. Dariusz Słowiński, dr inż. Anna Waluś
O kwestionariuszu	<p>Kwestionariusz o akronimie FFQ jest półilościowym kwestionariuszem częstotliwości spożycia żywności.</p> <p>FFQ jest zaawansowanym narzędziem, które pozwala na ocenę częstości (razy/osobę/dzień) i ilości (g/osobę/dzień) żywności spożywanej zwyczajowo w ciągu roku.</p> <p>Aktualnie trwają badania walidacyjne, których celem jest opracowanie procedury umożliwiającej szacowanie wartości energetycznej i odżywczej zwyczajowych racji pokarmowych.</p> <p>Zasadnicza część kwestionariusza FFQ zawiera pytania dotyczące zwyczajowej częstotliwości spożywania 165 produktów oraz ich ilości. Częstotliwość spożywania produktów jest określana przez respondentów poprzez swobodne wskazanie zwyczajowej częstotliwości spożywania w ciągu dnia, tygodnia, miesiąca i roku (pytania typu otwartego). Ilość produktów respondenci określają w gramach lub sztukach (jaja), na podstawie zdjęć w „Albumie fotografii produktów i potraw” [Szponar i in., 2000].</p> <p>Lista produktów i ich podział na 165 grup produktów spożywczych zostały opracowane w oparciu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizę struktury spożycia żywności przez Polaków, • badania własne dotyczące spożycia żywności, • badania pilotowe, • przegląd piśmiennictwa z zakresu budowy i walidacji kwestionariuszy żywieniowych [m.in. Hu i in., 1999; Jędrychowski, 1982; Lee i in., 2002; Pisani i in., 1997]. <p>Do dalszej analizy produkty mogą być łączone w mniejsze grupy (zazwyczaj 44), co ułatwia późniejsze wyodrębnienie specyficznych zwyczajów żywieniowych.</p> <p>Integralną częścią kwestionariusza FFQ są pytania dotyczące zwyczajów żywieniowych, m.in. częstości spożywania posiłków i pojadania między posiłkami.</p> <p>Ponadto kwestionariusz zawiera tzw. metryczkę (np. płeć, wiek, wykształcenie, miejsce stałego zamieszkania) oraz pytania dotyczące sytuacji socjo-ekonomicznej i stylu życia (np. aktywność fizyczna, palenie papierosów).</p>
Piśmiennictwo	<p>Bland J.M., Altman D.G.: Agreement between methods of measurement with multiple observations per individual. <i>J. Biopharm. Stat.</i>, 2007, 17, 571-582.</p> <p>Cade J., Thompson R., Burley V., Warm D.: Development, validation and utilisation of food-frequency questionnaires – a review. <i>Pub. Health Nutr.</i>, 2002, 5, 567-587.</p> <p>Czarnocińska J., Wądołowska L., Ocena powtarzalności wyników badania preferencji pokarmowych za pomocą kwestionariusza FPQ. <i>Bromat. Chem. Toksykol., Suppl.</i>, 2006, 389-396.</p> <p>Elmadfa I., Freisling H., Fat intake, diet variety and health promotion. <i>Forum Nutr.</i>, 2005, 57, 1-10.</p> <p>Horwath C., Kouris-Blazos A., Savige G., Wahlqvist M.L., Eating your way to a successful old age, with special reference to older women. <i>Asia Pacific J. Clin. Nutr.</i>, 1999, 8 (3), 216-225.</p> <p>http://medcalc3000.com/</p> <p>Hu F.B., Rimm E., Smith-Warner S.A., Feskanich D., Stampfer M.J., Ascherio A., Sampson L., Willett W.C., Reproducibility and validity of dietary patterns assessed with a food-frequency questionnaire. <i>Am. J. Nutr.</i>, 1999, 69, 243-24.</p> <p>Jędrychowski W.: Metoda zbierania wywiadów lekarskich i budowa kwestionariuszy zdrowotnych. PZWL, Warszawa, 1982.</p> <p>Kaaks R., Ferrari P., Ciampi A., Plummer M., Riboli E., Uses and limitations of statistical accounting for random error correlations, in the validation of dietary questionnaire assessments. <i>Pub. Health Nutr.</i>, 2002, 5(6A), 969-976.</p> <p>Lee K., Uchida K., Shirota T., Kono S., Validity of a self-administered food frequency questionnaire against 7-day dietary records in four seasons. <i>J. Nutr. Sci. Vitaminol. (Tokyo)</i>, 2002, 48 (6), 467-476.</p> <p>Pisani P., Faggiano F., Krogh V., Palli D., Vineis P., Berrino F., Relative Validity and Reproducibility of a Food Frequency Dietary Questionnaire for Use in the Italian EPIC Centres. <i>Int. J. Epidemiol.</i>, 1997, 26, 1 (Suppl.1), 152-160.</p> <p>Słowińska M.A., Słowiński D., Waluś A., Wądołowska L., Kalibracja kwestionariusza częstotliwości spożycia żywności (FFQ) przeznaczonego do oceny wartości odżywczej całodziennych racji pokarmowych w odniesieniu do metody 3-dniowego bieżącego notowania. Mat. VIII Krajowych Warsztatów Żywieniowych pt. „Metody ankietowe w badaniach żywieniowych”, Mrózek K/Olsztynka, 2008, pp. 56.</p> <p>Wądołowska L., Walidacja kwestionariusza częstotliwości spożycia żywności – FFQ. Ocena powtarzalności. Bromat. Chem. Toksykol., 2005, 38 (1), 27-33.</p> <p>Wądołowska L., Walidacja kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności. <i>Mat. VIII Krajowych Warsztatów Żywieniowych pt. „Metody ankietowe w badaniach żywieniowych”, 2008, s. 55.</i></p> <p>Wądołowska L., Cichon R., Słowińska M.A., Szymelfejnik E., Comparison of eating habits on the basis of single and triple dietary interviews. <i>Pol. J. Food Nutr. Sci.</i>, 2004, 13/54, SI 3, 313-320. http://journal.pan.olsztyn.pl/pdfy/2004/3/rozdzial16.pdf</p> <p>Shu, X.O., G. Yang, F. Jin, D. Liu, L. Kushi, W. Wen, Y.T. Gao, W. Zheng, Validity and reproducibility of the food frequency questionnaire used in the Shanghai Women's Health Study. <i>Eur. J. Clin. Nutr.</i>, 2004, 58, 1, 17-23.</p>